

izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Dm

za inozemstvo 18—

Oglaš po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišstvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 35.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica

št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov.

zavodu št. 11.842

Ljubljana, 12. junija.

Ze ponovno je slovenska javnost v odločilnih trenutkih poslušala mojo besedo in nisem slišal, da bi to bila kdaj obžalovala. Kar se godi zadnje tedne v Sloveniji vsled bankarske pu-stolovščine nekega Kamenarovića in njegovega ozadja, je sivo karnaval nam nasprotna žurnalističke, ki bo, ka-kor ista zna povedati, imel dalekosež-ne posledice.

Kdor dela, ta tudi greši. Nikdar v duševnem življenju našega naroda ni bilo toliko važnih dogodkov, kakor zadnja tri leta. Mi maloštevilni demo-kraši smo kljub pretežni opoziciji bili ves ta čas vladarji položaja in je veled tega naš narod mogel slediti brez ve-like škode dalekosežnih spremembam v političnem, gospodarskem, kultur-nem in socialnem življenju. Kaj se je kje zgodilo, da ni bila zraven demo-kratska stranka, ki je včasih edina nosila vso odgovornost in se je še tudi danes ne brani! Na račun teh po-zitivnih točk bilance naše stranke se mi-rno prenese kaka napaka, če bi se tudi res zgodila. Pogrešak niso mogli delati oni, ki vse breme dela nam po-puščajo, in le kritikujejo. Oceniti ima pa našo politiko za nas merodajno le zor zaupnikov naše stranke, ne pa tsi nasprotniki izven stranke.

Ko so hrvatski in slovenski poslan-ci in ministri začeli borbo proti spro-jeju ustave, slišal sem brdiko obtožbo dobrega jugoslovanskega politika zo-proti Slovence in Hrvate, rekoč, kaj se ti ljudje toliko usajajo, kaj so oni na-rodu in državi doslej dali! Ali morejo pokazati enega samega svojega moža, ki je bil kaj posebnega in od katerega skupnost kaj pridobi. Teško mi je bilo pri srcu, ko sem to moral poslušati. Ko sem pa lansko leto ponovno čul slo parlamentarne nasprotnih strank poudarjati, da je naš dr. Zerjav izmed prvih moči našega parlamenta, mož bodočnosti, bil sem ponosen, ker ne poznam zavisti, kakršne prekipeva Ljubljana. Moram izjemoma tudi o sebi govoriti in omeniti, da sem si tudi jaz pridobil nekaj priznanja, iz-čezemsi pri Slovencih v celnem jugoslo-vanskem svetu. Dr. Kramer je pa po-leg obilo družega ustvaril enega iz-med prvih braniteljev naroda in drža-ve, najzornostni dnevnik »Jutro«, vsaj po priznanju izven Ljubljane. Zdal se je pa vprašati, ali so Slovenci znorili, da ubijajo ta svoj duševni in politični kapital? Ali ne vidijo, da kradočji čast in poštenje svojim prvim sodobnim de-lavcem ubijajo svojo ožjo domovino.

Če bi se posrečilo, ugled teh moči v političnem svetu zmanjšati, ali bo ime-lo boljše šanse tisoč in tisoč zadev, v katerih morejo računati na uspeh le politiki, ki imajo za seboj narodno za-upanje in moralno podporo? Nikakor se ne more odobrati, če politične voditelje čaka za platom vulgarni hu-dodelec, da jih namlati iz oševete za naloženo kazen umazane kupčije, in da publika gleda tak prizor ravnoduš-ne, češ, naj se pa branijo. Če je pa značaj borbe političen, tedaj morajo napadaleci udariti tako, da drži, in imeti vse pripravljeno, da prevzamejo formalno odgovornost za potek po-litičnih daljnjih dogodkov. Kamenaro-vić za mene ne eksistira, eksistira pa dr. Ravnihar in dr. Triller, kajti dr. Ivan Tavčar uživa našo pijeteto in je vsled boleznim imun. Ako so dogod-ki dozorili, zakaj se ne polastijo si-tuacije! Mi smo na razpolago. Jaz za svojo osebo ne zahtevam, da mora večina moje stranke redno skleniti, naj napravim mesto drugim. Meni za-dostuje, da se en sam moj volilec po-stavi v areno in meni stavi tako ob-razloženo zahtevo, in razumel je bo-dem. Do zdaj ni vidno, da gre boj za zmago ene smeri nad drugo. Do zdaj je videti le negativno tendenco in k večjemu konkurenčni boj bank in čas-niških podjetij, kar pa za politiko pač ne more biti merodajno. In ali smo se mi vsilili? Ali se branimo napraviti mesto drugim, ki nudijo zadostno jam-stvo, da so boljši in imajo tudi voljo delati? Menda ne boste zahtevali, da gremo, predno vemo, da nas bo kdo dostojno zamenjal. Mladi Tavčarji ne morejo, ker se politične sposobnosti ne podedujejo. Drugi naši politiki so že bili poslanci, pa so vzdržali po par mesecev in odšli.

Če imamo v Sloveniji tako politič-no moralo, kakor jo dokazuje zadnjih 13 dni sirova borba zoper delavoljne priznanje politične delave, potem... Če se sami ne zavedamo svojega po-ložaja, kdo naj nam pomaga? Morda gosp. Kamenarović! Jaz se ne nadajam, da po gnusnem karnevalu zadnjih dni pride pepelnica sredi in doba trez-nosti.

Dr. Vekoslav Kukovec

Sijajna sokolska manifesta-cija v Zagrebu.

TRIDESET TISOČ LJUDI PRI JAVNI TELOVADBI. — VELIČASTEN SPREVED. — NOVI NAPADI BLOKAŠEV. — STRELJANJE. — PO-OSTRENE POLICIJSKE ODREDBE.

Zagreb, 12. junija. (Izv.) Včerajnji dan zagrebačke jugoslovanske sokolske župe je bil ne samo krasna manifestacija tihe-ga notranjega dela Sokolstva, ampak tu-di veličastna demonstracija jugosloven-ske misli. Zaradi blokaških protipriprav je vladalo sicer ves dan jako napeto razpoloženje, vendar pa do večera ni prišlo do nobenih incidentov. Jugoslov. Sokoli so vzdržali namreč strogo disciplino in niso reagirali na nobena izsi-vanja. Spreved na Haškovo igrališče v Maksimiru, ki se je vršil ob 14. uri, je bil nadvse veličasten. Udeležilo se ga je nad 4000 Sokolov z godbami in fan-farami ter z odposlanci jugoslovanskega Sokolskega Saveza iz Ljubljane na čelu, poleg katerih je kot starosta djakov-skega Sokola korakal tudi predsednik narodne skupščine dr. Ribar.

Javni telovadbi je prisostvovalo oko-li 30000 občinstva. Nastopila je tudi vojska, ki je z veliko preciznostjo izva-jala simbolično vajo »Osvobodjenje«. Po javni telovadbi je sledilo razvite prapora zagrebaškega Sokola I. Sokolska manifestacija je končala v najlepšem re-du ob velikanskem navdušenju navzočih gledalcev. V zagrebaški župi včlanjena slovenska sokolska društva so bila po-sebno viharo pozdravljena.

Med tem so zagrebaški separatisti na-pravili izlet na grob Ante Radića v Mi-rogaju in pa na grob Ante Starčevića v Sestini. Spreveda so se udeležili sepa-ratistični Sokoli-biciklisti, sokolska ko-njenica, okoli 100 Sokolov v kroju in pa množica ljudstva, ki je na potu ne-prestano vzklikala: »Zivela hrvatska re-publika! Ziveli Radić! Zivela Starčevića-va republika! Hrvati v kup!« Stepan Ra-dić je imel ob Starčevićem grobu huj-skačjo govor, v katerem je poudarjal, da boj hrvatskega naroda za svobodo še ni dobejevan.

Nahujskane mase so se na povratku iz Sestini pripravljale na velike demon-stracije proti jugoslovanskim Sokolom. Policija, ki je bila dobro informirana o položaju, jih je porvala, naj se razide-jo, a je naletela na hud odpor. Ker so blokaši zavzeli proti njej sovražno sta-lišče, je bila končno primorana, poseči po orožju in je oddala salvo v zrak, na-kar se je razpršila masa v več oddel-kih v mesto. Ena skupina je korakala v mesto preko Pantošćaka, druga preko Cmrka, tretja pa skozi Novoves. Do

prvega spopada je prišlo v Novi vesi, vendar pa tamkaj ni bil nihče ranjen. Hujši incident je nastal pred kavarno »Korzo«, kjer je neki gost zaklical: »Zi-vel kralji!« Blokaši so veled tega vdri-li v kavarne in jo skoro demolirali, nakar jih je policija s silo razgnala. Padalo je pri tej priliki kamenje in je bilo odda-nih tudi več strelav.

Glavne atake pa so pripravljali radi-čevci zvečer, ko se je vršil v poslopju »Kola« v Bogičevićevi ulici komerz »Sokola I«. Policija je morala zastražiti vse glavne dohode k ulici in potlakati demonstrante nazaj. Neznani sločinci so nenadoma pretrgali električni tok v po-slopju »Kola«, kar je sicer izrazilo med udeležniki veselice precejšnje razburje-nje, vendar pa je starešinstvo Sokola I. znalo vzdržati red. V temi je padlo tu-di več strelav in so bili izvršeni napadi na udeležnike veselice, ki se je po zo-petni razsvetljavi mogla nadaljevati sa-mo s skrajšanim programom.

Istočasno je prišlo med jugoslovanski-mi nacionalisti in blokaši na številnih točkah v mestu do prerekanj in spopa-dov, tekem katerih so zopet padli posa-mezni strelji. Policija je bila zaposlena čez glavo. Demonstracije so trajale poz-no v noč. Kolikor je mogoče dosedaj dognati, je bilo ranjenih v spopadih več ali manj težko 10 oseb, dalje 4 redarji in 2 detektivi.

Policijsko ravnanje je zaradi več-rajšnjih dogodkov izdalo danes proglas, ki prepoveduje nošitev vsakih znakov, ki bi mogli ustvariti sovražno razpo-loženje napram sedanjemu pravemu re-du ali vzbujati prevratno gibanje. Vsaka udeležba pri manifestacijah proti držav-nim oblastem se kaznuje z zaporom do enega leta ali 3000 Din globe. Težke ka-zni in globo so določene tudi za nosilce orožja, ki nimajo orožnih listov.

V Zagrebu vlada sedaj poostreno po-litijsko stanje. Po naših informacijah bo policija ojačena z močnimi orožniškimi oddelki, ki bodo na stroške občine na-stanjeni v vojašnicah. Od jutri naprej bodo od 9. ure naprej zaprti vsi lokali in bo po isti uri zvečer vsako zbiranje prebivalstva razgnano s silo na licu me-sta. V slučaju, da tudi te preventivne odredbe ne bi pomagale, pa bo prepove-dano vsako točenje alkohola in se po-ključje še nova orožniška ojačenja.

Radičevski napad na Hrvatsko Matico.

Zagreb, 12. junija. (Izv.) Včeraj se je vršil ob izredno veliki udeležbi redni let-ni občni zbor »Hrvatske Matice«. Navzo-čih je bilo zlasti mnogo blokašev z Ra-dićem na čelu. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Domjanić, sodnik in pe-snik, ki se je v svojem govoru spominjal borbe hrvatskega naroda z njegovimi dednimi sovražniki Madžari in naglašal, da so jugoslovanski književniki že med vojno izvedli kulturno ujedinjenje. Ko je izjavil, da je Matica izrazila sožalje po-vodom smrti kralja Petra in čestitke po-vodom poroke kralja Aleksandra, se je oglašil k besedi Stepan Radić, ki je iz-javil, da Matica nikakor ne bi smela po-slati čestitke, ker je hrvatski narod na-sprotno razpoložen. On sicer nima nič proti Karagorgjevićem, ako ostanejo v Srbiji.

Blokaši niso pustili govoriti novinarju in publicistu Zdenku Verniću. Radi srditih Radičevih izpadov proti državi je bil za-stopnik policije končno primoran, da je občni zbor razpustil. Vendar je pa blo-kaška večina kljub temu zborovala dalje in izvolila tudi nov odbor, ki pa seveda ne more biti potrjen.

Glavna skupščina Narodne banke.

Beograd, 12. junija. (Izv.) Na več-rajnji glavni skupščini Narodne ban-ke, ki je trajala ves dan in je bila precej burna, so bili v upravnim odbor med drugimi izvoljeni: Gjuro Vajfert, dosedanjí guverner; Marko Stojadinović, dosedanjí podguverner, in dr. Pro-tić, odvetnik v Beogradu; iz Zagreba Miroslav grof Kulmer, Vladko Matije-vić, bančni ravnatelj in baron dr. Tur-ković; dalje Juraj Duboković iz Spli-ta, dr. Djundjerski iz Novoga Sada, dr. Ivan Tavčar iz Ljubljane in dr. Vojislav Šola iz Sarajeva. V nadzor-stveni odbor je bil med drugimi izvo-ljen tudi Dragojin Hribar iz Ljubljane.

Bolgarija sprejela naše zahteve.

Beograd, 12. junija. (Izv.) Po poročilu bolgarske brzojavne agenture je minist-rski predsednik Stamboliski sprejel za-htevo naše vlade glede ustanovitve me-šane komisije za preiskavo zadnjih vpa-dov bolgarskih komitažev na naše oze-mlje.

Odlikovani ministri.

Beograd, 12. junija. (Izv.) Ministri dr. Zerjav, Rafajlović, Stanić, Laza Marković, Miletić in Pucelj so odliko-vani z redom sv. Save I. stepena z lenco.

Ministri Trifković, Stanić, Marinko-vić in Miladinović so bili povodom kra-ljeve poroke odlikovani od romunske-ga kralja z lento romunske zvezde.

SMRT NARODNEGA BORCA.

Cetinje, 12. junija. (Izv.) V soboto je umrl tukaj vojvoda Stevo Vukotić, ne-ustrašeni vodja mlade Crne gore in stari borilec za svobodo in ujedinjenje naše države.

BENEŠEV POVRATEK V PRAGO.

Praga, 12. junija. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš je včeraj vrnil iz Beograda ter je poročal predsedniku Masaryku o svojem potovanju.

MASARYK ODPOTOVAL V CAPRI.

Praga, 12. junija. (Izv.) Nocoj je od-potoval predsednik Masaryk v spremstvu svoje hčere in tajnika Kučere v Capri. Masaryk potuje inkognito skozi Švico. V Capri ostane najbrže šest tednov.

OBNOVITEV BOJEV MED TURKI IN GRKI.

London, 12. junija. (Izv.) »Daily Ma-lis« poroča iz Aten, da je grška vlada sklenila obstreljevati vse utrube ob tur-ski obali Crneza morja.

Razprava o sporazumu z Italijo.

REFERAT DR. KRSTELJA IN DR. RYBARA V MINISTR. SVETU.

Beograd, 12. junija. (Izv.) Danes opolno je imel ministrski svet kon-ferenco o vprašanju sporazuma z Ita-lijo glede izvršitve rapalske pogod-be. Predsedoval je ministrski predse-dnik Pašić in so bili navzoči ministri Krstelj, Trifković, Ninčič, Prbičević, Marinković, Marković in kot referent o pogodbi in zaključitvi preliminarne-ga sporazuma z Italijo, dr. Otakar Rybar. Minister dr. Krstelj in dr. Ry-bar sta še enkrat pojasnila razvoj po-

gajanj in končen rezultat. V političnih krogih se zatrjuje, da stoji ministrski svet na stališču, da je definitivna sklenitev nujno potrebna, da se že en-krat urede odnosi med obema drža-vama.

Ministrski svet je dalje razpravljaj-tudi o najnovejših dogodkih v Zagre-bu in sklenil takojšnjo najstrožjo pre-is-kavo, kakor tudi vse potrebne pre-ventivne odredbe.

Seja finančnega odbora.

POVIŠANJE DNEVNIC ŽELEZNIČARSKIH DELAVCEV.

Beograd, 12. junija. (Izv.) Finančni od-bor je razpravljaj danes o zakonskem predlogu prometnega ministrstva glede povišanja dnevnic železniških delavcev. Referent dr. Sešerov je pojasnil, da bi se morali v smislu predloga izplačati poviški samo od 1. aprila, ker vlada ni-kakor ne more privoliti v naknadno iz-plačilo od 1. januarja. Posl. dr. Korun in Gostinčar sta zahtevala, naj se izplača-še ni prišlo do sporazuma.

metnega ministra, da je finančno mini-strstvo privolilo samo v predlog, kakor je predviden v projektu, je sledila živah-na debata in je bila večina finančnega odbora za izplačilo povišice od 1. janu-arija. Stavljjen je bil tudi predlog, naj se nepričakovani izdatki pokrijejo iz ostan-kov dvanajstin prejšnjih mesecev. Dela-ta se bo nadaljevala v sredo, ker danes še ni prišlo do sporazuma.

Slabi izgledi za Haag.

PESIMISTIČNI GLASOVI ČASOPISJA. — FRANCOSKI POGOJI ZA UDELEŽBO.

Haag, 12. junija. (Izv.) Pri pripravah na bodočo konferenco v Haagu se že sedaj kažejo težkoče. To izhaja pred-vest iz pisanja vseh listov. »Nieuwe Rotterdamse Courant« objavlja nocoj poluračno situacijsko poročilo, ki veli-mo drugim, da dosedaj še 12 držav ni ofi-cielno sporočilo, ali se bodo udeležile konference ali ne. Holandska vlada ve dosedaj le za sestavo petih delegacij. Tudi še ni gotovo, kdo bo prevzel pre-dsedstvo; nikakor to ne bo Holandec.

Včeraj je dospelo iz Moskve ofi-cielno poročilo, da bo Rusija poslala svojo de-legacijo v Haag.

Pariz, 12. junija. (Izv.) Francoska vla-da je že odgovorila na včerajšnjo an-glesko noto glede haške konference. V svojem odgovoru pravi francoska vla-da, da vztraja pri smernicah canneske resolucije, na katero so v Genovi več-krat pozabili. Glede začetka konference izraža francoska vlada željo, da se Ru-som ne bi dala možnost, da bi razvili svojo propagando. Pred otvoritvijo kon-ference se mora doseči sporazum med državami, še preden se prično pogaja-

nja z Rusi. To je tembolj potrebno, ker bodo nekatere države, ki bodo prišle v Haag, drugega mnenja.

V splošnem je francoski odgovor po-pustljiv. Ne zahteva več, da se mora ruska spomenica z dne 11. maja umak-niti. Sicer si pa Francija pridržuje po-polno svobodo dejanja. Razlastitve, ki jih je izvršila sovjetska vlada, se v to-liko pripomnijo, v kolikor more Rusija dati odškodnine, kar pa za sedaj sploh ne more storiti. Francoska nota opozar-ja na ravnakar med Italijo in Rusijo sklenjeno pogodbo, v kateri se Rusija obvezuje, da v bodoče ne bo več izvr-šila nobenih razlastitev.

Nota nasepel kritizira delovanje ge-novske konference, ki je mnogokrat preveč površno delala, da bi moglo pri-ti do obnove Rusije. Položaj v Rusiji se mora proučiti na licu mesta. Franci-ja ne nasprotuje haški konferenci, ako bodo izključene vse politične razprave. Znižanje ruskih vojnih dolgov, veli nota, je izključeno, vendar pa bi se mogle dovoliti olajšave. Krediti bi se ji mogle dovoliti le pod gotovimi jamstvi.

Definitivni izid madžarskih volitev.

Budimpešta, 12. junija. (Izv.) Med kandidati, ki so pri ožjih volitvah za narodno skupščino propadli, se nabaja-ta tudi dva ministra, ki vsled tega iz-gubita svoja portfelja v ministrstvu. Pri-čakovati se morajo velike osebné izpre-membe v kabinetu, čigar rekonstrukcija bo najbrže končana do sobote. Govori-se, da bo državni tajnik Szitowsky imenovan za trgovskega ministra. Vodi-telj kmetov Szabo Nagyvatat bo najbrž vstopil v kabinet kot poljedelski mini-ster. Pri ožjih volitvah je vladna stran-ka pridobila 14 mandatov, opozicija pa deset. Vlada stranka je dobila torej 154 mandatov, opozicija pa 79. Dva nad-strankarja se smatrata kot nevtalna.

Dr. Kapp umrl.

Leipzig, 12. junija. (Izv.) Dr. Kapp je davi na posledicah svoje dolgotrajne bolezni umrl.

Dr. Kapp je bil kakor znano eden glavnih voditeljev nemške protirevolucije in je kot vodja reakcijske organizacije »Nationale Verteidigung« organiziral znani, splošno po njem nazvani puč v noči od 12. na 13. marca 1920, ko so reakci-jonarne čete zasedle Berlin, pregnale vla-do in postavile novo s Kappom kot kan-celariem na čelu. Ta protirevolucionarni poskus je za kratek čas združil v enotno fronto vse socijalistične in demokratske frakcije, prišlo je do krvavih bojov in 17. marca je Kapp zopet odstopil. Stara vla-da je odredila aretacijo vseh voditeljev, zlasti Kappa, generala Lüttwita in Ja-gowa. Kappu se je takrat posrečilo z ae-roplanom uiti. Jagow je bil decembra 1921 vsled puča obseden na pet let leče, nakar se je v začetku letošnjega leta tu-di Kapp javil sodišču. Bil je nekaj časa zaprt, pozneje pa zopet izpuščen. Zdal ga je smrt rešila pred človeško sodbo.

Nedeljske nogometne tekme.

Ljubljana: Prvenstvene tekme: L. A. S. K.: Svoboda (Ljubljana) 2 : 1 (1 : 1). Na igrišču v Mostah. Lask, ki je nasto-pil samo z 10 igralci, je zlasti v drug-em polčasu nadkriljeval Svobodo glede kombinacij. Tudi Svoboda je nastopila samo z 10 igralci. Svoboda igra precej surovo. — Jadran rez.: Slavija 4 : 3. Jadranova rezerva ojačena z 2 igralce-ma iz prvega moštva. — Ilirija III.: Korotan (Kranj) 4 : 1 (2 : 1). Lepa koti-binacijska igra Ilirije. Korotan je mlad klub, ki obeta, da bo s treningom in vztrajnostjo lepo napredoval.

Novo mesto: Primorje rez.: S. K. Elan (Novo mesto) 8 : 0 (3 : 0). Prvi nastop Elana, ki pa še nima zadostnega treninga. Absolutna premoč rezerve Pri-morja, ki je z lahkoto doseglja visoko zmago.

Zagreb: Concordia : Gradjanski 3 : 2. Z veliko napetostjo pričakovana pri-jateljska tekma med dvema vodilnima kluboma Zagreba končala je z zmago Concordije. Rezultati zadnjih treh tekem med Concordijo in Gradjanskim tekm 1921 so nastopni: Enkrat zmagala Con-cordia z 1 : 0, dvakrat Gradjanski 5 : 1 in 2 : 0. Železnikarji : Sava 1 : 0, Ra-pid : Unitas 3 : 0, Tipografija : Makabi 2 : 0.

Praga: Škotski profesionalni klub Aberdeen je tudi to pot doživel občuten poraz. Premagala ga je praška Slavija z 2 : 1. Z ozirom na ta poraz Skotov, se je tekma na Dunaju, ki bi se morala vi-šiti dne 14. t. m. proti dunajski Hakoah odpovedala.

Dunaj: Avstrija : Švica 7 : 1 (4 : 1). 50.000 gledalcev. Velika premoč Avstrije. Sodnik Muters je po tekmi izjavil, da je bilo švicarsko moštvo za en razred pod avstrijskim.

Gradec: Štajerska : Koroška 3 : 1 (2 : 1).

Hamburg: Severna Nemčija : Južna Nemčija 5 : 2.

Kodani: Češkoslovaška : Danska 3 : 0

Slovensko ženstvo pri kraljevi poroki.

Poročali smo že v svojih telefonskih poročilih iz Beograda, kako častno so se udeležile svečanosti kraljeve poroke tudi zastopnice slovenskega narodnega ženstva. Udeležbo je kot zastopnica zadržala ge. Franje Tavčarjeva organizirala v imenu Narodnega ženskega saveza, slovenski oddelek ga. Vida Baltičeva. Poleg te so tvorile delegacije zastopnice vseh naših ženskih organizacij in sicer gospe Gašperlinova (Spl. žen. društvo), Zbašnikova in Berbučeva (Kolo ljubljana), Šapleja (Klub Primorje), Sernčeva (Kolo Celje), Holzhackerjeva (Kolo Kranj), Špicarjeva (Kolo Radovljica) in gdč. Miklavčeva za slovenske učiteljice. Pod vodstvom ge. dr. Ravniharjeve je bil v Beogradu iz Ljubljane in drugih krajev Slovenije dalje tudi deset gospodičen, katerim je pripadala prav častna naloga.

Iz Ljubljane so se odpeljale dame in gospodične v ponedeljek z brzovlakom. Vsled kulantnosti Juž. železnice, ki jim je šla kar najbolj na roko in jim dala na razpolago poseben, udoben vagon, potovanje ni bilo preveč naporno. V Beogradu so čakale na Slovenke zastopnice beograjskih ženskih društev in jih nad vse prisrčno sprejele. Tudi sicer so poskrbele za nje kar najlepše. Gospodične so razmestile pri uglednih beograjskih rodbinah, gospe pa poskrbele ugodno bivališče v nekem dekliškem zavodu.

Za odpočitek seveda ni bilo dosti časa, saj so bile Slovenke povabljene še isti popoldan k sprejemu prihajajoče kraljeve neveste. Gospodične so odšle na dvor, kjer so tvorile špalir pri vstopu mlade gosposke, damam pa je bila v pristanišču odkazana lepa tribuna. Ga. Zbašnikova se je v imenu Slovenk peljala prihajajoči nevesti nasproti z ladjo «Beograd». — Ko je princesa Marija v spremstvu svoje matere, rumunske kraljice, zapustila ladjo, sta obe opazili pestro skupino Slovenk, ki so bile vse v narodnih nošah, in sta živahno odzdravljali na njihove aklamacije. Čuden slučaj je hotel, da se je med izkrcavanjem v pristanišču skozi aeroplane izmuznila velika — storklja, ki je priplula prav nizko in se potem ravno v smeri, v kateri se je pomikal slavnostni spreved, palogoma izgubila nad mestom. Samoumevno so ljudje splošno komentirali to sliko kot dobrohotno obljubo z neba, da si Jugoslovanom ne bo treba beliti glave, kje bodo iskali prihodnjega kralja...

V sredo — na dan poklonitve — so se zbrale Slovenke, seveda zopet v narodnih nošah, že ob 8. zjutraj v skupščini, kjer se je formalno poklonitveni spreved deputacij. Naše krasne narodne noše so naredile čudo: dočim so bile vse druge deputacije skrčene na najmanjše število, so se smele naše brinke Slovenke udeležiti poklonitve korporativno. Zbujale so zopet splošno pozornost, jednako pa tudi one krasne srebrne čipke, ki so jih podile poleg spominjskega albuma za «Dejli dom» kralju in kraljici kot poročni dar slovenskih žena in deklet. Že v skupščini so morale te čipke nestetokrat znova razkazovati in pozneje po sprejemu je prišel k naši deputaciji celo španski poslanik, češ da je slišal tako hvalo o teh čarobnih čipkah, da bi rad o njih in o Slovenkah kaj več poizvedel.

Ko so dospole Slovenke pod vodstvom ge. Baltičeve v avdienci dvorano in izročile svoja darova, je kralj vidno razveseljen stopil par korakov naprej, podal gospej Baltičevi roko in se ji kratko, a iskreno zahvalil. Vse dame so bile v spomin obdarovane z okusnimi bonbonjerami, napolnjenimi seveda.

Zvečer istega dne je bil na dvoru slavnostni koncert, ki se ga je za Slovenke udeležila ge. Baltičeva, dočim so bile druge gospe in gospodične povabljene k svečanosti predstavi v gledališče.

Pri poroki sami so zastopale ženstvo cele države po ena Srbkinja (predsednica društva «Kraljina ljubica»), ena Hrvatka (ga. Kovačičeva) in ena Slovenka (ga. Baltičeva), ki jim je bilo v saborni cerkvi odkazano častno mesto. Ostale dame so bile na oficijelni tribuni, dočim so dekleta zopet pričakovale mlado kraljico na dvoru, kjer so tvorile špalir. Tudi to pot so kraljevski svatje obkraljevali prijazno odzdravljali njihovim vzklikom. Pri vstopu v dvor je nosila ena izmed naših deklet skupno z eno hrvaško in eno srbsko deklico kraljičino poročno vlečko.

Zvečer je priredil Ženski savez delegatkinjam — okrog 300 — v Topčiderju banket, ki je potočal v najlepši harmoniji in med iskrenimi nagovori. Dogodil se je pri tem značilen incident, ko je par Srbkinj opazilo, da je ena izmed Slovenk, Korošica, nekam otožna, ker je morala pri teh slavnostih nehoti misliti na svoje neosvojene sestre in brate na Koroškem. Takoj jo je obklopile skupina Srbkinj in Hrvatice, od katerih je potem ena tudi v krasnem nagovoru dala duška čustvu splošne narodne solidarnosti in nadi, da prisije enkrat tudi Koroški solnce svobode.

Zadovoljne so se povrnila naše delegatkinje v Slovenijo. Zapustile so prestolico z najlepšimi vtisi, saj so jih doli negovali, kakor punčico v očesu. Naša zlatavba je nadomestila vse lektimacije, vsa priporočila in jim odprla vsak koridor in vsaka vrata.

Beograjski slavnostni dnevi bodo ostali vsem udeležencam v neizbrisnem spominu.

Pridobivajte „Jutru“ novih naročnikov!

Dr. Gregor Zerjav: Propagandni fond.

Da, da, priznam, pokorno priznam, on je moj sin. Moj sin je, porojen v hudiš časih. Vesel sem ga bil in z zadovoljstvom sem gledal, kako bo raste. Danes mi dela skrbi, a to je pri otrocih navada, kadar so veliki.

Prijatelj starejše generacije me poučuje, da je čisto odveč, da sem si nakopal te skrbi. Ustvarjali ste fondo, iz katerih drugi še danes crpajo, in ki so v polni meri svojo dolžnost rešili. S tem pa ste prevzeli odgovornost in se izpostavili pogledom zavidežev. Glejte našega prvaka Xa. On ni nikoli nič ustanovil, nič ni gradil, nič ni riskiral, pustil je, da čas preteče. Zato se pa pri njem tudi nič podro ni, in če se je pri kom drugem kaj potreslo, je pomočil pero in napisal: Vidite ga, škodljivca. In vse je hvalilo Xa.

Na to odgovorjam, da jaz nisem iz te stvarine. Če pride odgovornost, jo zadenem na slabotna svoja rame, pa najsi tudi postoji riziko, da se xrušim pod njo. Kaj je ena oseba napram veliki stvari?

Leta 1919. smo se začeli pripravljati na plebiscit. Pomlad smo imeli na severu malo vojsko. Obilo škode je nastalo prebivalstvu. Nujno je zahtevalo pomoči. Izplačilo odškodnin, ki jih je dal moj prednik v predsedništvu po raznih komisijah odmeriti, pa je bilo nemogoče, ker ni bilo — denarja. Zaman sem dokazoval, da naši srbski bratje že od leta 1912. čakajo na plačilo rekvirirane živine, na vojno odškodnino si pa komaj upajo misliti, dasi so bile tam vse druge škode, kakor so bile pri nas. To je čisto kaj drugega, so odgovarjali naši modrijani. Sicer pa čemu ste škodo cenili, če jo nečete plačati? Obenem je bil enodušen krik, da so živila v plebiscitu tam ozemlju predraga, da uradništvo tam ne more živeti, da je treba propaganda preko tiska, in še bolj po živi besedi. Nervozno se je zahtevalo popravo prometnih zvez. Vse, kar je bilo pri nas, je bilo za nič, na oni strani pa vse lepo in dobro. Tam je denarja, ko listja in trave. Refren je bil: vse bi šlo, a izgubili bomo, ker se stiska z denarjem.

V takem trenutku mi je pripadla odgovornost predsednikovanja v Ljubljani. To so bili hudi časi za mene. Vsak hip sitnosti na meji in groženje z zasedbo, od znotraj pa rastoča draginja, proti kateri sem se boril brez ozira na levo in desno. Večne groženje s štrajki, kojih glavnega, uprizorjenega od tujih komunistov, pa sem zlozil z uspehom. Avtoritet države oslabilen vsled uradniške stavke. Bil je višek vretja duhov v povojnih krčih. In tak narod, ki ni znal nič pretrpeti, je hotel dobiti plebiscit.

Kaj sem v teh razmerah ukrenil radi plebiscita, ne bom popisoval. Je li bi bila moja metoda privedla do uspeha ali ne, o tem razpravljati je zdaj pač čisto odveč. Hočem pisati par vrst samo o materijalni strani plebiscita. Danes je lahko o tem mazati raznim kritikom, a meni, ko sem stal v centru odgovornosti, ni bilo lahko. Da imamo izgubiti bitko radi par milijonov kron, to se mi je zdela tako nebovpijoča situacija, da bi bil tedaj, če treba, posegel po obupnih sredstvih. A stvar se mi je posrečila mnogo lažje, brez odgovornosti za državo, z ustvaritvijo — propagandnega fonda.

Jaz pač nikdar nisem mislil, da bom o tem kdaj pisal. Mislim, da vse to ostane zakopano v aktih, posebno potem, ko smo bitko izgubili. Ali hudobija ima največ polja tam, kjer potuje tajnost. Kmalu je začelo šepetanje zlobnih jezikov o velikih zasluhkih pri svinec in znana stvar je, da je ta «die schleichende Verleumdung» mnogo nevarnejša nego otvorena kleveta n. pr. g. Kamenarovića. Zato naj pride še več luči in javnosti v vse, kar je v zvezi s propagandnim fondom, kajti čemu naj ustvarjajoči elementi v zahvalo še trpe, čemu naj negativni elementi ribarijo v motnem? (Dalje prih.)

Odgovor na vprašanja.

«Slovenec» me vprašuje za informacije glede udeležbe zagrebškega rudniškega društva «Lika» pri konzorciju, ki je izvršil prvo pogodbo glede prodaje svinca. Ker je v industrijskih krogih znano, da se nabaja v ravnateljstvu društva «Lika» tudi moj brat ravnatelj M. Kramer, je plemenita namera «Slovenca» seveda jasna. Sedaj čujem naenkrat z več strani, da so profesionalni obrekovalci že nekaj časa sem trosili govorico, da sem tudi jaz udeležnik svinčne kupčije. Seveda, pravijo, Kramer je prebrisan in se je raje zanesel na diskretno hvaloznost svojega brata. Proti takim govoricam sem brez moči, ker se gadi obrekovalci dobro čuvajo, pokazati svoj obraz in se poslužujejo metode namigavanja, kakor častiti «Slovenec», ki prepušča cenjenemu čitatelju, da reče svoj: Aha!

Sem političen človek in sem bil minister. To je za gotovo vrsto ljudi «dokaz» dovolj. Najbrž mislijo na sebe, kaj bi oni v enakem položaju storili in zato se jim zdi neverjetno, da bi kdo drugi mogel biti vendarle čistih rok.

Pa da se vrnem k «Slovenecem» vprašanju! Za eksistenco «Lika», ki je bila ustanovljena leta 1917. kot rudniško društvo, vem. Da moj brat pri tem društvu, kakor tudi pri drugih rudarskih podjetjih, zlasti v Primorju in v Bosni, igra odlično vlogo, mi je znano. To ni moja zasluga, niti moja krivda. Nekoliko sem ponosen na dejstvo, da moj brat ni bil nikdar ne veriznik ne špekulant in da se, kolikor vem, ni nikoli udeležil nobenega posla, ki bi ne bil fair. Ponosen pa sem na sebe, da sem znal vedno ločiti svoj politični in službeni položaj od sorodniškega razmerja in pozivam vsakogar, ki se upa trdit nekaj drugega, da dvigne kamen na mene.

Da je «Lika» interesirana na mežiškem svinecu, sem izvedel jeseni 1919. takrat, ko je med «Liko» in deželno vlado izbruhnil spor, ker je tedajji podpredsednik dr. Zerjav razveljavil pogodbo, po kateri je «Lika» za sebe in za svojo komitentijo «Montana» kupila po dnevnici ceni menda 300 vagonov svinca. Kot minister nisem imel s to zadevo nobenega posla in o njej nobene vednosti. Kot politik sem vedno odklanjal privatne intervencije in sem jo v tem slučaju odklonil tem energičnejše, ker so bili tangirani interesi sorodnika. Pozneje sem čul, da «Lika» s kompromisom, ki ga je nato sklenila z deželno vlado, ni pokrila niti svoje efektivne škode. Vsekakor moram pod svojo častjo in zavedajoč se vseh posledic izjaviti, da na celi zadevi nisem bil nikdar ne moralno ne materijalno, ne direktno ne indirektno udeležen, ne za sebe, ne za kateregakoli drugega.

«Slovenec» vprašanje me je napotilo, da se informiram, kako je sploh prišla «Lika» do tega, da se je interesirala za mežiški svinec in zakaj je postala član konzorcija. Na javno vprašanje evo javnega odgovora, o katerem smem reči, da temelji na avtentičnih podatkih.

Poleti leta 1919. se je javil pri «Liki» oseben neki gospod Hochschild z Dunaja, ki je menda glavna oseba pri veliki montanski družbi «Montana», s katero je bila «Lika» od nekdaj v ozkih poslovnih odnosih. Gospod Hochschild je povedal, da je bil v Ljubljani pri gospodu deželnem predsedniku Brejcu, od katerega da je kupil koroško posestvo za takrat horrendno ceno 4 milijonov in da namerava prevzeti zaloge svinca iz mežiškega rudnika. Iz političnih razlogov da se smatra za priporočljivo, ako nastopi kot kupec tudi domača strokovna firma. Gospod Hochschild je ponudil «Liki» udeležbo pri tej kupčiji. «Lika» je predlog akceptirala. Pogajanja z deželno vlado, odnosno sekvestrom so bila uspešna in «Lika» je kupila za sebe in svojo dunajsko komitentijo takratno mežiško zalogo svinca po ceni, ki je odgovarjala svetovni pariteti. Cena je bila pogodena v švicarskih frankih in torej neodvisna od valutnih razlik. Čim je bila pogodba pravnovoljavno podpisana, je «Lika» prodala 60 vagonov svinca v Švicarsko.

Medtem se je pa situacija v Ljubljani znatno spremenila. Na temelju pogodbe z «Liko» bi šla seveda vsa kupnina sekvestru, odnosno podjetju. Takrat je ležala na vseh, ki so videli, s kakšnimi sredstvi deluje nemška koroška propaganda, težka skrb, da na Koroškem ne propademo radi pomanjkanja sredstev. In dr. Zerjav je imel pogum, da je prevzel na sebe odgovornost, pridobiti ta sredstva. Konjunktura za svince na svetovnem trgu je pokazala, da je bila prodaja svinca (ki sicer ni bil morda državna last) za «Liko» jako ugodna. Da sva doktor Zerjav ali pozneje jaz mislila na sebe ali na stranko, bi bila pogodba ostala v veljavi in nikdar ne bi bilo nobene «svinčne afere», pa seveda tudi nobenega koroškega ali visokoškolskega fonda. Tako pa je dr. Zerjav pogodbo z «Liko» razveljavil in je izpeljal načrt posebnega prodajnega konzorcija, pri katerem je bila udeležena deželna vlada z 80 %. Razveljavljenje pogodbe z «Liko» ni bila lahka stvar. «Lika» je bila formalno v pravu in je povrh še prevzela našo obvezo, ker je 60 vagonov prodala v Švico. Nastal je oster spor, v katerem je prišlo do kompromisa v glavnem le zato, ker je bilo treba svinca ne le imeti, temveč tudi izvoziti. Tako je «Lika», ki je bila prvotno kupila celo količino mežiškega svinca, postala član prvega konzorcija z deželno mendo ene dvajsetine. V poznejše konzorcije ni bila več sprejeta.

Vse to se je zgodilo, ko sem bil jaz v Beogradu, brez karšnegakoli mojega neposrednega ali posrednega sodelovanja in brez moje vednosti. Mnogo pozneje sem slišal pritožbo, da «Lika» s svojo udeležbo pri konzorciju ni pokrila niti škode, ki ji je, kakor je zahtevala, nastala iz dejstva, da je na trpejala svoje kupne pogodbe že prodala nekaj svinca naprej, a ga ni mogla kupcu dobiti. Zatrjuje se mi, da tozadevni procesi še vedno tečejo.

S tem sem «Slovenec» in vsem tistim, ki so rekli «Aha!» povedal, kar vem o «Liki». Škoda, da nimam strica v Ameriki. Dal bi klevetnikom prikljo, da me spravi v zvezo z dolar-skim posojilom.

Kdor ve drugače, nego sem ta pod svojo častjo izjavil, naj se javi, da razpravimo zadevo drugače nego z vprašanji in odgovori po časopisih.

Pravijo mi, da ne manjka obrekovalcev, ki mi krajejo dobro ime. Na plan, lopovi!

Dr. Albert Kramer.
Ljubljana 11. junija 1922.

Politične beležke

+ Kamenarović nadaljuje bankarski boj. Včeraj je gosp. Kamenarović zopet osrečil «Slovenski Narod» in javnost s «Poslanim». Nek večji bankni posel se mu je zadnje dni zmuznil iz bankarske mreže in menda od tod toliko svežega konkurenčnega žolca pri gosp. Kamenaroviću, ki hoče za vsako ceno uničiti svojega bančnega rivala. Dosedaj se pri nas ostudni bankarski konkurenčni boji niso vodili na političnem polju. Gosp. Kamenarović, ki je iz nič postal pri banknih spekulacijah težak milijonar, pa menda meni, da bo s svojim bankarskim bojem napravil v politiki utik moralno visoko stoječega človeka. Zanimivo je, da v včerajšnjem «Poslanem» sicer piše, da je zadeva z računi Marković in Lavrič tako za javnost, kakor zanj «popolnoma razčiščena», navzile temu pa se mu zdi potrebno, da v časopisih še naprej «bilansiraj». Čemu to g. Kamenarović, če je stvar «pred javnostjo razčiščena»? Kamenarović tirja milijone. Za njegovo nenasitnost je značilno, da tirja obenem tudi znesek, ki ga očita, da ga je prof. Breznik pričobil z «borznimi spekulacijami». Gosp. Kamenarović preti, da bo po preteku 8 dni izročil zadevo sodišču. Zakaj niste tega že storili? Pot na sodišče vam je vsak dan odprta in le čudimo se, da hočete to pot odločiti še za osem dni. Poudarjali smo že in danes to ponavljamo, da od JDS ni nikdo ničesar prejel od «Propagandnega fonda». Pač pa je «Jadranska banka» pri tem fondu napravila prav lep izkupiček. Ako je razveteza tudi še drugič «Propagandni fond» odkodovala, je bila njena prokleta dolžnost, da je škodo že poravnala. Z ozirom na namigavanja gosp. Kamenarovića je v ostalem dr. Zerjav takoj naprosil pokrajinskega namestnika, da naj pregleda vse račune «Propagandnega fonda». Namigavanje, da so demokraci za majali iz «Propagandnega fonda», je torej lopovečka laž, proračunana za najnižje instinkte in ako se Vi, gosp. Kamenarović, te laži poslužujete, nesramno lažete. Pozivljamo Vas, da nas zato tožite, če imate pogum! Dosedaj ste bili le še junak v obrekovalstvu in to v masno plačanih inseratih, ker vam gre le za dosego momentanega efekta. Sodišča ste se dosedaj izogibali. Ako pa imate res kaj smisla za naše nacionalne in humanitarne stvari, žrtvujte od kopice milijonov, ki ste jih nagrabili iz stomilijonskih vlog in od žuljev, truda in dela naše pokrajine, vsaj svojo vilo na Bledu za «Dejli dom», da ne bo naša javnost od Vas mislila, da ste le intrigant in bančni špekulant.

+ Poziv gospodu Kamenaroviću! V včerajšnjem «Poslanem» v «Slovenskem Narodu» pišete med drugim: «Kako Vi uredite stvar z JDS dovoljenih 1 milijon kron, to je končno stvar Vaših medsebojnih in soglasnih zaupnic, vsled katerih vam funkcijonari v vodstvu JDS mečejo pod noge čast, biti član načelstva stranke.» Pozivamo Vas, gosp. Kamenarović, da navedete imena onih funkcijonarjev v vodstvu JDS, ki «mečejo pod noge čast, biti član načelstva» radi zaupnic, ali pa zato, ker bi stali na strani Vaših klevet.

+ «Vinčarski kongres» — je sklican minulo soboto v «Narodni dom» poslanec Deržić. Šhod je posetilo do 250 vinčarjev in vinčark. Deržić je govoril večinoma v samih tujkah, tako da ga večina poslušalcev ni razumela. Veliko večje nerazumevanje je pa kazal Deržić sam za vinčarsko vprašanje, ki se ga ne da rešiti s političnim demagoštvom.

+ Socialist kot navijač cen. Piše se nam: «Najbolj ostudni so oni socialisti, ki imajo socializem le na jeziku, v delanju so pa najbolj brezobzirni kapitalisti. Največja zveza na polju slovenskega socializma je vsekakor g. Anton Pesek. Najnovije lavorice si je pridobil pri navijanju cen. V našem oddaja lokal, v katerem je uprava «Jugoslavije», kjer je včasih bila trdka Laasnik, zahteva pa zanj mesečno 20.000 K. Kdor pa plače lokal imeti, mora za 10 let naprej plačati najemnino. Tako bi rad g. Anton Pesek dobil samo za ta prostor 2 in pol milijona v hiši, na kateri je menda vključenih okoli 10 milijonov dolga. Ako se Pesku posreči oddati ta lokal pod temi pogoji, lahko odda potem druge lokale še najmanj za 10 milijonov. Tako bo zopet prišel do denarja, upnik pa se bodo obrisali pod nosom navzile instabulaciji. Sicer je pa to njihova stvar. Za javnost je le to interesantno kako ta socialist navija cene lokalom in z njimi cene vseh drugih potrebščin. Kdo drugi pa naj plača visoke najemnine kakor ubogi konsument».

Po svefu

— V Goruži Štežiji je prišlo do spopadov med francoskimi vojaki in prebivalstvom, pri čemer so Francozi aretirali tudi nekega italijanskega častnika in ustrelili nekega civilista, dva delavca pa ranili. Nad Bytomom je proglašeno obsešno stanje.

— Grid in Turki. Dne 8. t. m. so grške ladje obstrlevala turško oboroženo mesto Samsum. Ubilih je več oseb in povročene dosti materijalne škode. Pri Raki-Sehirju so kemalisti začeli z ofenzivo.

Prosveta

Ljubljanska drama.
Torek, 18. junija: zaprto.
Ljubljanska opera.
Torek, 18. junija: «Lakmé». Red B D.
Mariborsko gledališče.
Torek, 18. junija: «Prodana nevesta». Izven.
Sreda, 19. junija: «Jakob Ruda». Red C.
Četrtek, 19. junija: «Cesarčinja Anazkonka». Izven.
Sobota, 17. junija: «Prodana nevesta». Izven.

Koncert vokalnega kvarteta «Primorje», ki se je vršil v Filharmonični dvorani je lepo uspel, samo žal, da ni bilo še bolj obiskan. Kvartet razpolaga z dobrim glasovnim materialom, zlasti ugajata prvi tenor (S. Banovec) in drugi bas (G. Zupan) s svojo zametasto donečo polnostjo. Vsi člani imajo konservatorijalno izobrazbo in so v skupnosti presenetljivo disciplinirani. Dosegli so lepo sozvočje in fino oblikovane linije s prav zorsko diferenciacijo. V interpretaciji tako liričnega kakor dramatičnega se kvartetu pozna dober okus vodje (mladim da je to g. Marolt). V prvem delu so posebno učinkovale Mirkovi čustveni pesmi «Katica» in «Jutra» ter Prochazkova originalno zamišljena «Moravska». V drugem delu so pokazali «Primorci», da so kos vsem težkočam. V Premirovih «Korak v življenje» in Adamčevih precej težki «Kregata se baba in devojka», rafinirano zasnovani dramski skici. Foersterjev «Vrag» doseže z enostavnimi sredstvi vse polno barv in celo humorja. — Občinstvo — naši Primorci so se odzvali v odličnem številu, kakor je bilo prav — je navdušeno ploskalo vrlim pevcom, ki so morali še po skladbi na vsesplošno zahteto navreči. Samo kdor ve, kaj se pravi peti v vokalnem kvartetu, bo znal prav oceniti potrditvalnost truda in junaške idealnosti «Primorja», ki se bo odslej gotovo dostikrat dalo slišati pri nas, stalno se izpolnjuje.

Igar Stravinskij, največji ruski glasbenik prihodnosti, je dožil po neki Puškinovi baladi komično opero «Mauco», čije premiera je bila te dni v pariski veliki operi. Vse vloge so peli Rusi.

Sokolsstvo

Razvijte prapora jezdne odseke «Sokole» v Ljubljani. V nedeljo dopoldne se je vršilo na trgu pred Narodnim domom v navzočnosti številnega občinstva slavnostno razvijte prapora ljubljanske sokolske konjnice. Slavnost je otvoril s kratkim nagovorom br. Kajžek, nakar je kumica ga. dr. Lavrenčičeva izročila krasni prapor praporščaku br. Jannišiču in priveržala nanj trobojni trak. Praporščak je položil sokolsko prisego in z njim konja, obdan od dveh konjenikov z golimi sebljami. Nato se je razvil spreved skozi mesto v trnovsko vojašnico. Svirala je ves čas godba Zveze jugoslovanskih železničarjev. Lepo uspešno sokolsko slavnost je zaključil opoldne promenadni koncert na vrtu Narodnega doma, zvečer pa prisrčna družabna prireditve v Narodnem domu, pri kateri je sviral orkester Sokola i.

Sokol pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, ki je bil ustanovljen letošnjo pomlad, je imel minulo nedeljo svojo prvo javno prireditev, ki je izvrstno uspela. Prireditelj je prisostvoval tudi mnogo Sokolov iz Maribora. Društvo se prično razvija: domačini so prav navdušeni zanj.

Sport

Česky athletic a football club, Praga: Irlja. V sredo pred Telovom, 15. t. m. igra v Ljubljani prvorazredni prški CAFČ. Nahaja se na turneji po Jugoslaviji. 4. in 5. t. m. je zmagal v Zagrebu nad Concordijo s 3 : 2 in nad Haškovo s 1 : 0. 10. in 11. t. m. se igral v Splitu proti Hajduku; rezultati doslej še niso znani. — Visoko kvaliteto Čafca dokazujejo naslednji njegovi uspehi v Pragi: Čafc : Slavija 4 : 4, Čafc : D. P. Č. 4 : 1, Čafc : Tepitzer F. Č. prvak českega saveza na Češkem 2 : 0, Čafc : Vrbovice 3 : 1, Čafc : Nuselski S. R. 3 : 0, Čafc : Sparta 3 : 4. Tekma med Čafcom in Irljo dne 14. t. m. se prične po 18. uri, torej tako kasno, da ji more vključni delavstvu dnevno vsakdo prisostvovati. Igra se v vsakem vremenu. — Predprodaja vstopnic v cvetličarni Wilder, Selenburgova ulica. Dijaške vstopnice se izdajajo izključno le v predprodaji. Službena objava L. N. P.: Prvenstvena tekma Svoboda (Ljubljana) : Jadran se vrši 15. t. m. ob 18. uri na igrišču Sparta-Primorje. Tajnik H.

Nogometna pravila izdane Moisi 1922 so klubom in pripravnikom za sodniški izpit na razpolago v Sportni zvezi. S. K. «Primorje». V sredo, dne 14. t. m., se vrši ob 20. uri v «Narodni hišarni» sestanek igralne sekcije. Udeležba je radi skorajšnega občnega zborna igralnega podsveza obvezna.

(Izidi nedeljnih nogometnih tekem so na 1. strani!)

Domače vesti

*** Kralj in kraljica v Sloveniji.** Po dosedanjih dispozicijah izostaneta kralj in kraljica iz Beograda približno dva meseca. Kje in kako bosta poročila ta čas, še ni znano. Na Bledu ostaneta vsekakor par tednov, potem pa se napotita skoraj gotovo na naše morje, zlasti v Dubrovnik in morda tudi na Cetinje. — Z Bleda dela kraljevska dvojica prav dolga daljše in krajše izlete po Sloveniji. V zadnjih dneh sta bila že dvakrat v Ljubljani. V nedeljo sta se pripeljala naravnost z Bleda, avtomobil je vozila zopet kraljica sama, včeraj pa sta se ustavila na povratku z Vrhnike, kamor sta se peljala, da si ogledata tudi del naše Notranjske. Vozil je to pot šofer. Prebivalstvo ob cesti, kakor tudi v Ljubljani je kralja in njegovo mlado soprogo povsod burno pozdravljalo, kjerkoli jih je spoznalo.

*** Adjutant kraljice Marije.** Za adjutanta kraljice Marije je imenovan pešadijski polkovnik gosp. Gjur Josi-povič, bivši adjutant kralja Petra.

*** Kraljev dar dr. Beneš.** V petek dopoldne je podpolkovnik Pešič pose-til gosp. dr. Beneša, predsednika češkoslovaške vlade, v hotelu «Srbski kralj» ter mu izročil sliko kralja Aleksandra v zlatem okviru z lastno-ročnim kraljevim podpisom.

*** Kraljevo darilo poslaniku Kalini.** Naš kralj je poklonil češkoslovaškemu ministru Kalini sliko z dragoceninim okvirjem in lastnoročnim podpisom.

*** Vidovalna obletnica se proula-vi z velikimi svečanostmi.** Proslave na Kosovem polju se udeležijo razven vojske, vlade in skupščine tudi za-stopniki zaveznih držav. Izdani bo-do odkupni znaki po 5 dinarjev.

*** Demokratični družabni večer v Mariboru,** ki ga je priredila preteklo-oboito mariborska demokratska or-ganizacija v Narodnem domu, je uspel na vse pričakovane dobro. Veliko število ljudi iz vseh slojev je napol-nilo veliko in malo dvorano. Prav do 12. so se zabavali navzoči v res lepi demokratski zabavi. Iz prijaznosti je sodelovala v več točkah operna pevka gđ. Slavica Mezgerjeva in pianistinja gđ. Bravtjijusova. Glavni del večera je izpolnil prav pohvalno marljivi di-jalski orkester pod vodstvom g. abitu-rijenta Cvirna. Večer je pokazal, da je treba v Mariboru več takih nepri-rijenih prireditelj. Zato smo tem bolj občudovali, da je bil vdrzan napove-dani predavatelj g. dr. Bešič, o kate-rem pa upamo, da ga bomo v kratkem pozdravili.

*** Iz «Službenih Novin»** Včerašnje «Službene Novine» objavljajo zakon o glavni kontroli, o volilnih spiskih, o pokojninskem zavarovanju nameščen-cev v Dalmaciji in Sloveniji in o re-gulaciji plač poštnih in brzojavnih na-meščenecv izven Srbije in Črne gore.

*** K proslavi kraljeve poroke v Ko-čevju** nam dodatno poročajo, da je lepo uspelo povorko na predvečer slavnosti pod vodstvom načelnika br. Pirnata prav ljubko otvorila Sokolska deca z lampijončki.

*** Himee.** V križevniški cerkvi v Lju-bljani se je prošlo soboto poročil g. Jo-sip A. Sodnik, šef industrijskega oddel-ka na državnem posestvu Belje-Baranja, z gospodino Anico Zupančičovo, aka-de-mično slikarico in hčerko veletrgovca Urbana Zupana v Ljubljani.

*** Ljubka prireditelj.** Učenke ljubljanske dekliške šole pri sv. Jakobu so pre-senetile v nedeljo dopoldne naše občin-stvo z izredno ljubko prireditvijo, men-da prvo te vrste. Priredile so namreč v veliki dvorani Uniona v prid «Dečjemu domu» matinejo s telovadbo in petjem, kateri je prisostvoval tudi podnamestnik dr. Baltić s soprogo. Prireditelj je bila ideja gospe Minke dr. Sorlijeve in gđ. Milke Umbergerjeve, učiteljice petja, ki jima moremo samo čestitati na krasnem uspehu in veliki poštovanosti. Navzo-če številno občinstvo se je naravnost dirilo eksaktnemu izvajanju pevskih točk. To ni bil nikak navađen otroški ampak že sijajno discipliniran perverski zbor, ki je pokazal, koliko pevskega za-klada je v naši mladini. Zbor je pel iz-ključno samo jugoslovanske pesmi in je bila izgovorjava tako jasna, da je bilo razumeti skoro vsako besedo. Dobro so bile izvajane tudi telovadne točke: va-je z obroči, proste in razvalne vaje. Ob-činstvo je viharano pozdravljalo obe aranžerski matineji in ni štedilo napram deklicam z zasluženo pohvalo.

*** Novi odbor Gasilnega in reševalne-ga društva v Ljubljani** je občinski ko-miser, ministerialni direktor dr. Bogumil Senekovič v zastopstvu občinskega sve-ta potrdil in bo odbor v ponedeljek zve-čer ob pol 8. uri v dvorani Mestnega doma zaobljubljen.

*** Kapelnik mariborske vojaške god-ne, g. Herzog,** ki je povodom kraljeve poroke v Beogradu tako častno zastopa-la naš polk, je poklican v godbo kraljeve garde.

*** Iz trgovske šole v Ljubljani.** Preje-li smo: Učiteljski zbor Državne dvoraz-redne trgovske šole v Ljubljani, zbran na izredni konferenci dne 12. junija leta 1922, je sklenil, da zopet prične s celot-nim poukom po urniku, in sicer le vsled tega, da reši dlijatno celo šolsko leto, prišedete starše pa obvaruje obšutno zmotne škoda. — Ravnateljstvo.

*** Živiljske potreščine** za nabavne zadruge. Kakor nam poročajo iz Beo-grada, se ministrstvo za socialno politi-

ko bavi z vprašanjem dopolnitnih do-ložil k zakonu o pobijanju draginje. Od-redba, s katero naj bi se spopolnil ta za-kon, se tiče uradnih nabavnih zadrug, ki naj bi z državnih posestev za lastno ceno dobivale razne živiljske potreb-ščine. Ta odredba naj bi veljala tudi za delavske konzume.

*** Vprašanje na direkcijo državne že-leznice,** proga Ljubljana-Kamnik. Preje-li smo: Bilo nas je kakor po navadi, le-po število turistov v nedeljo dne 11. ju-nija v kamniških planinah. Zvečer smo šli potem k vlaku, ki vozi ob 20.12 uri (osebni vlak) v Ljubljano. Zanimivo je, da je bil osebni vlak tako sestavljen: 1 vagon I. in II. razred, 1 vagon III. raz-red in več živinskih vagonov. Ali misli direkcija te proge za turiste, ki imajo vozne listke za III. razred, s tem more-biti upeljati IV. razred? — Več turistov.

*** Smrtina kosa.** V Ljubljani sta umrla ga. Marija Drenovec, mati članov naše-ga gledališča gg. Alojzija in Joška Dre-novca, in Franjo Zagore, gostilničar in posestnik v Hrenovi ulici. V Trstu je umrla lezni trgovec Ivan Boštjančič. Blag jima spomin!

*** Pomiloščenje v Mariboru.** Na pod-lagi ukaza amnestije je bilo v Mariboru izpuščenih še nadaljnjih 31 kaznivencev, ki so se nahajali v sodnih zaporih.

*** Iz Planine pri Raketu** nam poroča-jo: Tudi v Planini pri Raketu se je pra-znovala poroka našega narodnega kra-lja s tako prisrčnostjo in navdušenostjo, kakor malokje v državi. Planina se je odela s slavnostno obleko, vse hiše so bile okrašene z zastavami in zelenjem, zvečer pa se je vršil slovesen obhod ob krasni razsvetljavi. Planinci, kateri so občutili težko roko okupacije, so ta dan pokazali enodušno, da vedo dobro ce-niti svobodo. V mogotnem valu so do-speli do meje v bodrilo še neosvojenim bratom. Slišali smo navdušene govore, krasno petje, nežne vzklake mladine, tja-čez mejo pa so odmevali streli, sovraš-niku oznanjajoč, da ni daleč čas, ko ga potisnemo nazaj do Soče in da smo za ta trenutek vsak čas složni in priprav-ljeni.

*** Za neodrešene brate.** Podružnica Ju-goslovanske Matice v Konjicah je v spom-in poroke kralja Aleksandra darovala za neodrešene brate znesek 28.000 kron. Znesek se je nakazal pokrajinskemu od-boru Jugoslovanske Matice v Ljubljani.

*** Zupnik, ki spravlja vero dol.** Iz Ribnega pri Bledu nam poročajo: V Ribnem pravijo, da vera peša. Zakaj pa? Poslušajte! G. Kramar, naš zupnik jo hoče spraviti dol. Dne 3. junija je umrl v Ribnem vaški fant, Ivan Kuhovsky. Nakopal si je bolezen v svetovni vojni, ki ga je spravila v prerani grob. Se ne-kaj ur pred smrtjo si je želel g. zupnika, da bi ga spovedal, oziroma dal v sveto olje. A zupnik kot namestnik Kristušev, ni hotel tega storiti. Zakaj pa ne? Vrok je bil ta, da je bil ranjli reže od nog do glave in da je ležal na smrtni po-stelji v drugi hiši, ne pa doma. Tudi njegovega groba ni hotel blagosloviti in moliti za pokoj njegove duše. Vaški fantje so mu za slovo zapeli nagrobni-co: «Vigred se povrne». G. zupnik ali kaj mislite na to, da pridete tudi Vi enkrat pred božji sodni stol? Kako težak bo Vaš zagovor pred sodnim stolom! Kako se boste zagovarjali, ko Vas vpraša sodnik: «Zakaj ste sejali nemir in ne-tilji prepri? Zakaj ste ovrtili kulturno delo? Zakaj ste z lažnjivimi ovadbami povzročili preganjanje kulturnih delav-cev? Zakaj ste spremenili hišo božjo v beznico? Zakaj ste dajali slabe vzgleds ljudstvu?» G. zupnik, kako se mislite za-govarjati in oprati svoje grehe, ki ste jih zakrivali že toliko v naši vasi? Po-mnite, da je mera polna! — Ribnani.

*** Protisokolska gonja v Lendavi.** Po-ročajo nam iz Dolnje Lendave: Razen splošnih neprilic, s katerimi se ima bo-riti vsako sokolsko društvo, imamo tu v Prekmurju, zlasti pa v pomadžarjeni Dolnji Lendavi še posebne težave, ki na-čudo izhajajo od onih, ki jim naša dr-žava milostno deli kruh. Tako poučuje na tukajšnji meščanski šoli provizorično neka gđ. Kolaržova, ki imenuje Sokole na splošno komuniste, uči pa tudi začas-no kaplan Varga, ki je pod naštrožjo kaznijo prepovedal dečkom telovaditi pri sokolskem naraščanju. Ker vse pritož-be nič ne pomagajo, naznanjamo te zna-čilne slučaje javnosti in apeliramo pred-vsem na merodajne faktorje, naj gor-njo dvojico pouče, kako se ima vesti napram društvu, ki ima v Prekmurju nad vse idealno nalogo, gojiti narodno in državno zavest.

*** Ponesrečena kepenikijada v Mari-boru in Limbušu.** Danes zjutraj okoli 3. ure je prišel v neki mariborski hotel neznan moški k vratarju, se predstavil kot policijski komisar in zahteval tujsko knjižo. Vratar mu je sicer ni hotel da-ti; ker je pa ležala ravno na mizi, jo je odprl sam in zahteval, da mu pove, v kateri sobi spe same ženske. Ker mu te-ga ni hotel povedati, je «komisar» izbral sobo, v kateri je spala po knjigi samo neka gospa. Potrkal je na vrata in na-povedal policijsko kontrolo. Odprl mu je njen mož, ki je zahteval, da se legitimira. Ker tega ni mogel storiti, je gospod po-klikal vratarja, ki je privedel stražnika in «komisar» aretirat. Ker je «komi-sar» znan Mariborčan, so uvedli preiskavo, njega pa izpustili na prosto. — Še lepša kepenikijada se je izvršila v Lim-bušu. V soboto je prišel k županu Obriču-moš v uniformi orožniškega stražmoj-

stra. Pokazal mu je ukaz, da mora are-tirati gostilničarja Kučerja, ki je baje poglavar družbe ponarejevalcev 100 in 1000 dinarskih bankovcev. Ostali iz dru-žbe da so že v zaporih; prost je le še poglavar, ki ga ima aretirati. Zupan ga je odvedel na orožniško postajo, kjer si je «stražmojster» vzel še enega orožni-ka za asistenco. Ko sta prišla oba k Ku-čerju, je odzvel temu «stražmojster» 12 stodinarskih bankovcev, manjši denar pa mu je pustil. Medtem je zvedel, da ima Kučer gostilno tudi v Studencih in je hotel oditi tudi tja. Orožniku se je zde-lo končno vendar preumum in je po-vprašal o zadevi telefonično na orožni-ško postajo v Mariboru. Ko je zvedel, da ni tam o kakem sličnem povelju ni-česar znanega in mora biti «stražmoj-ster» najbrže kak lopov, ga je aretirat. Aretiranec noče povedati svojega ime-na; pri njem so našli še 6 sličnih zapor-nih povelj. Oddali so ga v zapore okrož-ne sodnije.

*** Velika tatvina v Ptuj.** V trgovino A. Schranka v Ptuj se v ponedeljek po-noči vdrl doslej neznan tatovi ter od-nešl mnogo manufakturnega blaga. Ško-da se ceni na 200.000 kron. O tatovih ni nobenega sledu.

Ljubljanska porota.

Nepoboljšljivi tat.

Včeraj je ljubljanska porota razprav-ljala o dveh novomeških slučajih in si-ker proti Antonu Pozniku zaradi hudo-delstva tatvine iz navade in proti Petru Zupančiču tudi radi tatvine. Anton Poz-nik je obtožen, da je dne 14. marca 1922. ukradel posestniku Markotu Nemanicu na Božjakovem pri Metliki ameriško uro iz nikijske vredno 1000 K, istega dne pa se je tudi na Božjakovem izdal za pooblaščenega nabirati prispevke za no-vomeško ubogo dečo in na ta način na-bral nekaj nad 60 K. Obtožnica navaja dalje, da je istega dne obtoženec napadl tudi občinskega stražnika Vincenca Podlesnika, ga sunil v hrbet in nahrnil s besedami: «Ti baraba policašca». Ob-doženec deloma priznava inkriminirano dejanje in tudi priče to potrjuje. Tatvino ure je izvršil obdolženec ob priliki, ko je na Božjakovem «nabiral» milodare za novomeško dečo, v trenutku ko je šel Nemanic v klet, da mu ponudi čašo vina, mu je on izmaknil na stemi vsečo uro. Nemanic je takoj zapazil, da mu manj-ka ura in jo je zahteval od osmisljenca nazaj, ta pa je tatvino zankal. Kmalu pa so ga kmetje izsledili in mu odvzeli ukradeno uro. Obdolženec je tat iz na-vade, ker krade, kjer in kar more, vse vprek kakor sraka. Star je komaj 42 let, a je presedel že 15 let. 6 mesecev in 20 dni v zaporu, torej skoro polovico dni svojega življenja po ječah in prisilnih delavnica. Vsega skupaj je bil že 37krat predkaznovan.

Ker so porotniki vsa tri stavišena jim vprašanja glede tatvine, gofujili in tat-vine iz navade soglasno potrdili, mu je sodni dvor prisodil kazen: 6 let, težke ječe.

S tatvino hotel maščevati sestrično čast.

Nato se je zagovarjal Peter Zupančič, ker je dne 24. decembra 1921. zvečer pri sv. Duhu ukradel posestniku Alojziju Gorencu kovček s sledečo vsebino: 6,7 kg srebrnega denarja, 100 srebrnih kron, 23 cekinov po 20 K, 5 cekinov po 10 K, 1 par podplatov, pol kilograma smodni-ka, 5 metrov hlačevine, 80 metrov žen-skega blaga, 10 novih spodnjih hlač, 2 ducata novih svetov, 1 par ženskih uhanov in 11 vložnih knjižic. Tatvina se je izvršila ravno na sveti večer, ko je bila vsa družina zbrana v kuhinji, pri-tekstilijski od 163.985 na 155.911 mte. itd. Nasprotno je pa narasel izvoz kemi-kalij, usnja, krzna itd.

Vsled tako izredno nepovoljnega stan-ja nemške zunanje trgovine v aprilu se je povečala pasivnost nemške trgovin-ske bilance v dvanaestih mesecih, to je od maja 1921. do aprila 1922., na okrog-lo 15 milijard mark. To je težka obreme-nitev nemške plačilne bilance, za katere poravnava ni nobene protivrednosti v zlatu. Ker je nemška marka polagoma padala in še pada ter se s tem stalno dražijo surovine, ki jih mora Nemčija uvažati, je verjetno, da se je v maju še nadalje poslabšalo že itak dovolj kritič-no stanje nemške zunanje trgovine.

== Pooblašcene banke za osiguranje valute. Generalni inspektorat je z odlo-kom s br. 6850/22 na temelju 6. točke pogodbe, sklenjene med Narodno banko in med pooblaščenimi bankami za arbi-trarno odobril, da smejo sledeče banke, ki se stalno pečajo z izvozom, osigurati same pri sebi valute za izvoz (po čl. 16. Pravilnika): v Beogradu: Izvozna banka, Francosko-srbska banka, Angleško-trgovinska banka, Podunavska trgov. del. družba, Zemaljska banka; v Zagre-bu: Prva hrvatska štedionica, Hrv. sla-vonska zemalj. hipoteke, banka, Srbska banka, Hrvatska eskomptna banka, Ju-goslovanska banka; v Ljubljani: Jadrans-ka banka, Jugoslovanska Union banka (s Slavonsko banko v Zagrebu) in Ljub-ljanska kreditna banka.

== Notranje posojilo v Franciji. Na seji ministrskega sveta je izjavil finančni minister De Lasteyrie, da namerava razpisati novo notranje posojilo.

== Angleški proračun. V finančni ko-misiji je angleški finančni kontrolor Ged-des predlagal, da se izenačijo v svrhu ravnotežja budžeta za leto 1923 dohod-ki in izdatki. Deficit znaša dosedaj 3 in devet desetine milijarde.

Danes bo porotno sodišče sodilo v za-devi uboja Franca Zorjana, katerega sta obdolžena njegova žena in tast. Obenem se bo sodila Katarina Luzert, prefrigana tatnica, o kateri je Jutro že poročalo, ker je ogoljufala nekega trgov-ca in posestnika za preko 50.000 K.

Gospodarsivo

POVRAČILO VALUT, KI SO JIH CA-RINARNICE ZADRŽALE POTNIKOM PRI POTOVANJU V INOZEMSTVO.

Po pravilniku o reguliranju prometa z devizami in valutami morajo carinarnice vse one vsote denarja, ki prekorajajo za izvoz dovoljeni znesek, če so te vsote pravilno prijavljene pri pregledovanju, potnikom odvzeti in jih deponirati v svo-ji blagajni. Za odvzete vsote morajo lastnikom izdati pravilne pobotnice, na podlagi katerih se na zahtevo imetelja pobotnice pri njegovem povratku iz ino-zemstva vrne denar.

Ker se je ta način vračanja zneskov izkazal kot zelo neprikladen, posebno, ker so se morali potniki pri povratku iz inozemstva zaradi sprejema denarja za drozvesta na obmejnih carinarnicah, je Ge-neralna direkcija carin z odlokom O br. 29282/22 izdala carinarnicam navodila, da morajo v bodoče vse odvzete, od potni-kov prijavljene denarne zneske, če niso predmet dohodarstveno-kazenskega spo-ra, takoj po sprejemu in po odbitku po-starine, poslati po pošti na naslov oseb, ki jih prijavijo dotični potnik; to osebo mora carinarnica tudi zabeležiti na po-botnici, ki jo izda lastniku pri sprejemu denarja.

Za vsote, ki jih carinarnice vračajo na omenjeni način po pošti, ni potrebna ori-ginalna pobotnica, ker je obveznost po-vračila, oziroma vročitve denarja naslov-niku sprejela na sebe pošta kot državna ustanova.

Vse dosedanje depozite omenjene vr-ste morajo carinarnice takoj odpraviti po pošti na one carinarnice, ki so najbli-že stalnemu bivališču lastnika denarja. Te carinarnice bodo poiskale lastnike denar-ja in jim na temelju predloženih ori-ginalnih pobotnic tudi brez odloga povrni-le pripadajoče jim zneske po odbitku po-starine.

Priporočamo našim domačim potnikom da se okoriščajo s tem postopkom, ki se nam zdi popolnoma umesten in preprost.

KRIZA NEMŠKE ZUNANJE TRGOVINE.

Znano je, kakšen strah imajo pred nemško konkurenco na zunanjih kot do-mačih trgih vse države z visoko valuto. To uspešno konkurenco omogoča Nemčiji cenovit njenega blaga. Navzlic temu pa se nahaja nemška zunanja trgovina v kritičnem stanju, kar je razvidno iz na-slednjega:

Po nekaj mesecih z malenkostno aktiv-no trgovinsko bilanco je znašal nem-ški uvozni prebitok v marcu zopet 1,72 milijarde mark. Ta uvozni prebitok se je v aprilu še znatno poslabšal in je znašal 3,9 milijarde mark. Toliko doslej še ni znašal noben mesec in je s tem visoko prekoračen dosedanj rekordni saldo meseca oktobra, v katerem se je uvozilo za 4,2 milijarde mark več, nego izvozilo. Veselje nad tem, da sta prva dva meseca t. l. izkazovala aktivnost, je padlo torej zopet v vodo.

Visoka pasivnost nemške zunanje trgovine v marcu in aprilu kaže usode-polni učinek obveznih dobav Nemčije tujim gospodarstvom brez dobljene pro-tivrednosti. Nemčija je zelo odvisna od uvoza surovin in te prisilne dobave jo silijo k vedno večjemu uvozu surovin. Na tem povečanem uvozu so zlasti ude-leženi premog, železna ruda, živalska in rastlinska predilna snov. Pri tem pa je tudi izvoz mnogih fabrikatov in pol-fabrikatov po teži znatno nazadoval. Iz-voz strojev je padel od 565.200 mte. v marcu na 529.911 mte. v aprilu, izvoz papirja od 440.204 na 370.141 mte., izvoz tekstilij od 163.985 na 155.911 mte. itd. Nasprotno je pa narasel izvoz kemi-kalij, usnja, krzna itd.

Vsled tako izredno nepovoljnega stan-ja nemške zunanje trgovine v aprilu se je povečala pasivnost nemške trgovin-ske bilance v dvanaestih mesecih, to je od maja 1921. do aprila 1922., na okrog-lo 15 milijard mark. To je težka obreme-nitev nemške plačilne bilance, za katere poravnava ni nobene protivrednosti v zlatu. Ker je nemška marka polagoma padala in še pada ter se s tem stalno dražijo surovine, ki jih mora Nemčija uvažati, je verjetno, da se je v maju še nadalje poslabšalo že itak dovolj kritič-no stanje nemške zunanje trgovine.

== Pooblašcene banke za osiguranje valute. Generalni inspektorat je z odlo-kom s br. 6850/22 na temelju 6. točke pogodbe, sklenjene med Narodno banko in med pooblaščenimi bankami za arbi-trarno odobril, da smejo sledeče banke, ki se stalno pečajo z izvozom, osigurati same pri sebi valute za izvoz (po čl. 16. Pravilnika): v Beogradu: Izvozna banka, Francosko-srbska banka, Angleško-trgovinska banka, Podunavska trgov. del. družba, Zemaljska banka; v Zagre-bu: Prva hrvatska štedionica, Hrv. sla-vonska zemalj. hipoteke, banka, Srbska banka, Hrvatska eskomptna banka, Ju-goslovanska banka; v Ljubljani: Jadrans-ka banka, Jugoslovanska Union banka (s Slavonsko banko v Zagrebu) in Ljub-ljanska kreditna banka.

== Notranje posojilo v Franciji. Na seji ministrskega sveta je izjavil finančni minister De Lasteyrie, da namerava razpisati novo notranje posojilo.

== Angleški proračun. V finančni ko-misiji je angleški finančni kontrolor Ged-des predlagal, da se izenačijo v svrhu ravnotežja budžeta za leto 1923 dohod-ki in izdatki. Deficit znaša dosedaj 3 in devet desetine milijarde.

= Mednarodni bombalni kongres se vr-ti v Stockholmu od 14. do 16. junija.

= Angleški koka cenejši, nego češko-slovaški. Z Dunaja poročajo: Alpska montanska družba naroča koka iz Angli-je, ker pride navlahe veliki tovarniški razliki mnogo cenejše, nego iz Češkoso-vaške.

Berza

Zagreb, devize: Dunaj 0,30 — 0,40, Berlin 23 — 23,75, Budimpešta 7,95 — 8, Bukarešt 48 — 49, Rim 360 — 370, London 314 — 318, ček 310 — 313, New-york 70 — 70,25, Pariz 635 — 642, Pra-ga 137,25 — 140, Švica 1325 — 1400, va-lute: dolar 67,50 — 69,50, češke krone 132,50 — 137, franki 610 — 620, napole-oni 225, marke 24,25, leji 45, švic. fran-ki 1350, lire 357,50.

Banka za Primorje 165.

Hrvat. eskomptna banka 175 — 180

Jadranska banka 400.

Jugoslovanska banka 106 — 108

Ljub. kreditna banka 243 — 250.

Prastedionica 1175 — 1180.

Rečka pučka banka 110 — 115.

Srpska banka 174 — 175.

Eksploatacija drva 123 — 125.

Narod. žumska industrija 117,50 — 120.

Našička industrija drva 118 — 125

Gutman 305 — 310.

Slavonija 115 — 120.

Ljub. strojne tovarne 216,25.

Trbov. premog. družba 255 — 262,50.

Beograd, devize: Dunaj 0,40, Berlin 23,25, Bukarešt 50, Rim 360, Newyork 67,75, Pariz 625, Praga 136,50, Solun 219. Tendence: entente devize se dvigajo, pričakovati je padec Berlina.

Dunaj, devize: Zagreb 64,37 — 75,03, Beograd 299,48 — 299,72, Berlin 68,20 — 68,30, Budimpešta 22,97 — 23,03, London 971,75 — 972,25, Milan 1079,70 — 1080,30 Newyork 215,94 — 216,06, Pariz 1934,50 — 1935,50, Praga 419,90 — 420,10, Sofija 144,95 — 155,05, Varšava 5,08 — 5,12, Curih 412,75 — 412,65, valute: dolarji 21,494 — 21,506, levi 143,95 — 144,95, franki 1924,50 — 1925,50, lire 1071,70 — 1072,30, dinari 299,48 — 299,72, poljske marke 5,04 — 5,08, leji 144,94 — 145,05, švic. franki 4108,75 — 4111,25, češke krone 419,20 — 420,10, madž. krone 23,02 — 23,08.

Praga, devize: Berlin 16,10 — 16,50, Curih 990 — 994, Milan 264 — 266, Pa-ritz 466 — 468, London 232,37 — 234,37, Newyork 51,55 — 52,15, Beograd 73,50 — 74,50, Sofija 36,72½ — 37,52½, Du-naj 0,19 — 0,25, Varšava 1,15 — 1,25, Budimpešta 4,97½ — 5,73½, valute: nemške marke 16,10 — 16,50, švic. fran-ki 985 — 989, lire 261 — 263, franc. fran-ki 463 — 465, funti 231,37 — 233,37, do-larji 51,30 — 51,90, dinari 73,50 — 74,50, levi 35,47½ — 36,27½, avstrij. žigosane krone 0,21 — 0,27, poljske marke 1,15 — 1,35, madž. krone 4,97½ — 5,37½.

Curih: Berlin 1,64, Newyork 523,25, London 23,52, Pariz 46,87, Milan 26,62, Praga 10,07½, Budimpešta 0,59, Zagreb 1,88, Sofija 3,52, Varšava 0,13, Dunaj 0,03, avstrij. žigosane krone 0,03½.

Berlin: Italija 1622,95 — 1627,05, Lon-don 1428,20 — 1431,80, Newyork 31,915 — 31,990, Pariz 2851,40 — 2858,60, Švi-ca 6102,35 — 6117,65, Dunaj 1,53 — 1,57, Praga 611,20 — 612,80, Budimpešta 32,97 — 33,05, Zagreb 450: Sofija 224,70 — 225,30.

Izid občinskih volitev na Viču.

V nedeljo 11. t. m. so se vršile na Vi-ču nadomestne občinske volitve za raz-veljavljenih 7 komunističnih mandatov, ki so potekle brez hrupa ob silno slabi udeležbi: glasovalo je komaj 45 odst. volilcev. Glasov je bilo oddanih 513 in sicer pripade na posamezne stranke sle-deče število: Gospodarska stranka 97 glasov, socialni demokrati 111 glasov in klerikalci 305 glasov. Samostojni kmetje in Narodni socialisti se volitev niso udeležili in so na ta način pripomogli klerikalcem do zmage. — JDS je pri telih volitvah dokazala, da je klerikalci ne morejo ubiti, kljub temu, da so se po-služili vseh sredstev. Zvečali so se s komunisti, pogajali so se s socialisti. JDS na niso hoteli priznati niti enega manda-ta. Če bi vsi pristali JDS glasovali, bi dobila stranka sigurno 2 mandata brez vsake druge pomoči. Odsotnost teh voli-cev so največ zakrivila slavnosti na Ble-du, od katerih se naši volilci niso, vsi pravočasno vrnili. Socialisti, ki so raču-nali s tremi mandati so dobili samo enega. — Klerikalci so dobili s pomočjo komunistov 305 glasov. Nosilec njihove liste, bivši komunist Ivan Gale, se je udinjal pri patih in postal njihov zup-nik in priganjač. Klerikalci so napeli vse sile, da bi spravili čimveč glasov v svo-jo skrinjico. Iz farozva so švigali Orti na kolesih in privlekli vse omahljive kler-ikalce in komuniste za lase na volišče. Bivši komunistični agitator in sedanji ro-vovski ministrant Korošin se je potil od hiše do hiše in priganjal klerikalce in komuniste k volitvam. Vendar jim ves trud ne pomaga, ker so ga strašansko polomili. Da bi vseh več kalinov so dali na kandidatne liste, ki so vsele na skr-i-njicah kot nosilca liste enkrat Ivana Ga-leta, ki je pravi predstavnik, drugič pa Franceta, tudi komunist in na ta način samj svoje glasove razveljavili. Pri ko-misiji so sicer zatirali, da je to mapu-ka, ki se je zgodila pri prepisovanju list, vendar je predsednik na zahtevo zastop-nikov JDS odstopil ves volilni aparat okrajnemu glavarstvu, da ono določi ve-ljavnost klerikalnih glasov.

Prujska nemška hidera dviga glavo.

Prij. 9. junija.
Prujski Nemci žive še vedno v prepričanju, da so v nacionalno nemški državi, kjer lahko igrajo vlogo »Herrnvolka«. Zbirajo se še sedaj v »Deutsches Vereinshaus«, ki je last društva »Deutsches Haus«. Ker se v pravih društvih še vedno nabaja pasus »soll als Mittelpunkt der Deutschen von Pottau und Umgebung die Bestrebungen derselben fördern etc.« je tukajšnja politična oblast pozvala sekvestra in državnega nadzornika društva, naj skliče občni zbor, na katerem naj bi se izpremenila pravila, ki po dosedanjih oblikah nasprotujejo državnim interesom in pomenijo anahronizem.

Toda odbor društva je sklical za četrti občni zbor preko sekvestra na lastno pest in določil tudi sam dnevni red. Predsednik dr. Pichtenan je na običnem zboru poročal najprej o korakih, ki jih je napravilo društvo, da bi se izposloval preklic državnega nadzorstva in prečital spomenico, ki je bila tozadevno predložena pokr. namestniku Ivanu Hribarju. Izražal je svoje ogorčenje, da društvo še do danes ni prelože rešitve svoje vloge. (Viharni medklci: »Wie gewöhnlich! Wo ist die Gerechtigkeit? Wir wollen eigene Herru bleiben!«). Nato je lekarnar Behrbalk vprašal, ali je bila spomenica objavljena v nemškem časopisu. Ko je dobil negativni odgovor, je predlagal, naj se to nemudoma zgodi, »damit die Welt sehen wird, wie in Jugoslawien die deutschen Minderheiten behandelt und unterdrückt werden.«

Sledila je razprava o izpremembi pravil. Odbor je predlagal od njega samoga izdelane in pripravljene izpremembe, ki so bile sestavljene brez vednosti državnega sekvestra in predstavljajo le pesek v oči. Kljub temu, da se je vedno naglašalo, da zasleduje društvo le strogo gospodarske cilje, se nahaja v § 3. spremenjenih pravil določilo, da more postati član društva »nur ein Deutscher«. Ko je državni nadzornik uvidel, da se noče sprejeti predlagane spremembe, ki postavlja društvo na izključno nemško-nacionalno stališče, se je oglašil k besedi in opozoril zborovalce na njihovo nedoslednost. Ako društvo v resnici zasleduje le gospodarske koristi, kar se je ves čas trdilo, potem nikakor ni na mestu, da se izključijo iz društva meščani slovenske narodnosti, ker bi se moralo ravno na gospodarskem polju delovati sklošno. Vrh tega bi društvo nikakor ne trpejo na ugledu, ako bi omogočilo vstop Slovencem. Nasprotno bi s tem dokumentiralo, da ni nemško-nacionalno in da ne zasluži nobenih represalij. Složno delovanje Nemcev s Slovenci bi napravilo najboljši vtis v javnosti.

Seveda so bili trezni opomini državnega sekvestra hoh v steno. Ni nam treba posebej naglašati, da se je na zborovanju govorilo izključno nemški in da razven državnega nadzornika nikdo ni hotel niti spregovoriti slovenske besede. Fanatični Nemci so državnega sekvestra ponovno prekinjali z medklci, da ne razumejo slovenski in da naj govori nemški. Ker je bilo državnemu sekvestru v resnici samo na stvari, je ugodil njihovim zahtevam in jim razloščal svoje pomsleke proti sprejemu § 3. izpremenjenih društvenih pravil, tudi v nemškem jeziku. Toda Nemci so na njegovo kulantnost odgovorili s Heil! klci in zahtevali klasovanje.

Predsednik društva dr. Pichtenan in dr. Bučar (čistokrvični Nemec) sta nato povdarjala, da je predlagana sprememba pravil dobro premišljena in da so zborovalci dolžni ustvariti delo društva, da sprejmejo v društvo le Nemce. (Viharni Heil!-klci in ploskanje.)

Famozni § 3. je bil nato sprejet soglasno. Tu je vstal državni nadzornik in izjavil, da ne more sprejeti spremembe vzetih na znanje. Ker nasprotuje državnim interesom. Njegovo izjavo so sprejeli razkačeni Nemci s posnehom in huronskimi Heil!-klci. Da bo nesramnost še večja, je odbornik Fürst predlagal, naj pride prihodnjič vsakdo s svojim tolmáčem na občni zbor. (Viharni Heil und Sieg klci.)

Državni sekvester je to direktno izizvajanje in zasmehovanje našega naroda odločno zavrnil. Naglašal je, da pomeni Fürstov nastop zausnico našemu narodu in njemu kot državnemu zastopniku. Nemški fanatiki so se mu pričeli nato smejati v obraz in so neprestano vpili »Heil und Sieg!« Ker je obstojala nevarnost, da pride celo do delanskega spopada, je državni sekvester zaključil občni zbor.

Pozivamo nujno pokrajinsko upravo, naj napravi tem škandaloznim razmeram enkrat konec in pouči pujske renege, da so minuli časi Herrvolka, ko je bil Slovenec samo njihov suženj!

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorci »Jutra«. Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Kočijo

polkrito, proda Gospodarska Zveza v Ljubljani. 1804

Sukno

za promodnanje in sportne obleke v bogati izbiri A. & E. Skaberné, Ljubljana. Mostni trg št. 10. 514

Hči papeža

— Lukrecija Borgia

(Dalje.)

XII. poglavje.

Velikanska množica v Cirku je bila uprav mrzlično razburjena. Po celi velikanski zgradbi je bučalo kakor morje. Doli v areni pa so ta čas vse pripravljale za nastop Diabole in njenih zverj. V areno so pripeljali pet velikih kletk na kolesih. Kletke so bile zakrite z žolto svilo, tako da se ni videlo, kaj je v njih, toda slišalo se je tapod svile divje tuljenje, besno cviljenje in udarci velikanskih zverskih šap.

Nenadoma, kakor da je zrasla iz tal, je stala poleg kletk lepa Diabola.

Afrikanka je bila odeta v neko belo haljo. Toda naenkrat je ta halja padla in krasni atas te ženske se je pokazal vsem tem stotisočim oči. Zaras, njena lepota je nekaj zmagovitega, čeprav ne more Diabola prikriti svojega pokoljenja ne v linijah telesa, ne v barvi kože. Diabola je nečistočasta močna, je venčdar vitkega telesa in mehkih ženskih oblik, oblečena pa je v teeno moško obleko. Hlače temno žolte, kakor vlitve na telo, grudi pokrite z neko lahno erajco, čez bok prepasano s škrlatnim pasom. V lasih ima tri nojeva peresa.

Objave

* **Rekrutovanje za mesto Ljubljano.** Rekrutovanje za mesto Ljubljano se vsled kraljeve poroke prične mesto dne 14. junija, šele 15. junija 1922. Naborni-kom, ki so pozvani s pozivnicami za 14. junija k rekrutovanju, se je zategadel dne 21. junija predstaviti rekrutni komisiji. Zunaj Ljubljane stannujoče nabornike naj o tem obvestijo sorodniki.

* **Čipkarice v Ljubljani,** katere nimajo dela, isto dobo pri Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Stari trg 2/1, proti dobremu zaslužku za vsake vrste čipk! Ustanavlja se poslovalnica za Ljubljano in okolico!

* **Na državni realki v Mariboru** se vrše sprejemni izpiti za I. razred v soboto 1. julija. Pismeni izpiti prične ob 9.30 in ustni ob 14. uri. Učenci naj se prijavijo v spremstvu starišev ali njih namestnikov v četrtek 29. ali pa v petek 30. junija od 9. do 12. ure v pisarni zavoda. S seboj naj prinese krstni list in obiskovalno izpričevalo za vstop v srednjo šolo. Podrobna pojasnila o pogojih sprejema in izpita daje naznanilo na objavi deski zavoda pri glavnem vzhodu.

* **Ljudska kopel v Kolodvorski ulici** v Ljubljani se mora radikalno preurediti. Kotli in stroji so potrebni temeljitih poprav. Magistrat bo z deli baie šele v šestih tednih gotov; dotlej se kopeli ne more uporabljati.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 12. junija 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana .	7.	759.9	16.3	jug. vzh.	oblačno	8.7
Ljubljana .	14.	760.3	17.6	brezvetra	dež	8.7
Ljubljana .	21.	760.4	13.3	"	več jasno	8.7
Zagreb .	7.	754.6	20.0	jug. vzh.	več obl.	—
Beograd .	7.	750.2	18.0	brezvetra	dež	1.0
Dunaj .	7.	760.2	14.0	sev. zap.	oblačno	2.0
Praga .	7.	767.9	15.0	"	dež	19.0
Inomost .	7.	768.6	12.0	sev. vzh.	"	4.0

V Ljubljani barometer stanovit, temperatura nižja.

Razpis gradbenih del.

Težaška, zidarska, betonska in umeščevalna dela brez dobave stavbnega materiala pri zgradbi uradnega poslopija Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode in Okrajne bolniške blagajne ob Miklošičevi cesti se bodo potom javne konkurence oddala.

Pogoji za oddajo so v pisarni »Gradbenega odseka, Kolodvorska ulica št. 8«, vsak dan od 9. do 12. ure reflektantom na vpogled.

Ponudbe, ki morajo biti zapečatene in na ovitku označene z napisom: »Ponudba za režijska dela« ter naslovljene na »Gradbeni odsek Začasne delavske zavarovalnice zoper nezgode in Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani«, je vložiti najkasneje

do 19. junija t. l. ob 12. uri.

Na ponudbe, vložene po tem roku, se ne bo oziralo Gradbeni odsek ni vezan na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 12. junija 1922.

Gradbeni odsek Začasne delavske zavarovalnice in Okrajne bolniške blagajne v Ljubljani.

Veletrgovina

kmetske manufakturne robe

nudi razno tkaninsko robo na primer platna (Blaudruck), oxforde, jadrovine, hlačevine, svilene in bombažev robe, sukanec kakor tudi vsakovrstno drugo blago. 1706

Vilim Pick, Zagreb

Telef. 3238. v lastni hiši. Duga ulica 6.

Lice Diabole je prava klasična lepota. Na njem se ne vidi noben znak zamorskega pokoljenja, tudi ustnice so pravilno rezane in oči velike in sijajne. Ko jo je množica zagledala, je razumela, kako je mogoče, da je ta ženska tako nevarna Rimljanom in tako zmagovita tehnika Rimljanom, in razumela, da je Cesar Borgia storil vse, da si jo pridobi.

Globoko in ponižno se nakloni Diabola pred papeževo ložo. Istočasno žarko pogleda gori k Cezarju. Toda kardinal jej to pot ne odgovori na pozdrav. Njegovi pogledi romajo po množici in se potem ustavijo na sosedih, lepi grofci Orsini.

»Ta Afrikanka je zapeljivka,« zašepeta Lukrecija svojemu zaročencu. »Zar njenih oči kaže na divjo dušo in nekaj je v njih, da me je skoraj groza.«

Ta čas zatrobijo trobente, zapojejo troblje, zadone fanfare, zaropotajo bobni. Žolte svilene zavese padejo s kletk. Množica zagleda divje bestije, zapre v sigurnih kletkah. V eni teh kletk je zaprta vsa levja družina. Krasni eksemplari, z žolto grivo in ogromno glavo. V drugi kletki sta dva tigra, v tretji pa leopardi s črnimi progami. V četrti kletki je medvedja obitelj, ena kletka je prazna, v šesti kletki pa se nahaja sama pantera, dolga, črna, z rdečim jezikom, krvavim po-

gledom in žarkih oči. V fumu se je že dolgo govorilo, da je ta pantera nekaj posebnega, da ji je ime »Mors« (smrt) ter da je ena najopasnejših divjih zverj, kar jih je kdaj človek ujel. Mors je celo ogrozila samo kroteljico Diabolo in jej je hotela nekoga dne pri predstavi svoje krempije zasadi v mso; Diabola se je rešila le s pomočjo nekega ostrga praška, ki ga ima vedno pri sebi pripravljene za tak slučaj in ki ga je v trenutku največje nevarnosti vrgla bestiji v oči ter vsaj tega odneala le nakatero neznaosne ranice.

Diabola prične s svojimi produkcijami in v Cirku zavladati smrtna tišina. Diabola vstopi najprej v levjo kletko. Kraljevska levja obitelj prične begati pred svojo gospodarico in njenim bičem in na njen ukaz se prične zverj umikati, bežati pred njo v kote in prihajati zopet k njej ter jej legati pred noge. Končno je ženska smelo vtaknila svojo glavo v levje žrelo, jo obdržala nekaj časa v njem in nato zopet izvelkla ter se poklonila občinstvu, ki je ves čas pridrževalo sapo in samo gledalo. Sedaj se pa ves Cirkus etrese urnebesnega vpitja, ploskanja in odobravanja, ki zaprasketa z vseh strani in brzo naraste kakor grom.

»To znači izkušati boga,« prišepeta vojvoda Biselski zaročenki, Lukreciji

pa mu odgovori: »Ves čas sem molila zanj!« Visoki cerkveni dostojanstvenik, kardinal Cezar, pa se zasmjeje grofici Orsini: »No, nekoga dne bo pa lev prehlajen in bo kihnil. Bojim se, da takrat glava Diabole ne pride več iz njegovega žrela!«

Od levov se napoti Diabola k medvedom, potem k tigrom in k leopardom, vse prišli s pomočjo svojega pogleda, da se jej vklonijo in da jej ležejo pred nogo.

Ko se pa odpravi majhna krajna vratica kletke one samice pantere, skoči ta s kratkim hripavim tuljenjem na Diabolo. Toda Diabola zapre mirno svoja vratica za seboj in stopi proti zverji, ki jej položi svoje šape na rame. Afrikanka pa zgrabi z obema močnimi rokama zver okrog vratu in pas in jo stiene strašno k sebi. Prične se borba med zverjo in žensko. Diabola napne svoje jeklene mišice in pokazuje svojo prisotnost duha, ki je bila zares čudovita. Pantera je tulila in basnela ter poskušala z zobmi zgrabit svojo nasprotnico, ki se je pa s neverjetno spretnostjo unikala njenemu zobovju in končno prišla vrteti srdito zver bliskovito okrog sebe; naposled, po kratkih groznih trenutkih, jo je vso vrtoglavo vrgla ob tla in jej zmagovito etopila z nogo za vrat.

(Dalje prihodnjič.)

Ali ste že čitali novo štev. „NJIVE“?

Mali oglasi

stanova do 20 besedi Din. 3.—, vsakih nadaljnjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglaš, dopisovanje, napredništvo do 20 besedi 5 Din., vsakih nadaljnjih 5 besedi 2 Din. — Plača se sprej. (Lahko tudi v znak.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znanke za odgovor.

Službe

2 trgovski sodruidci

se takoj sprejmeta v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe se prejeto na naslov Josip Teppey, Vitanje pri Celju. 1824

Agilne zastopnike

sprejme pod ugodnimi pogoji Glavno zastopstvo L' Union Francoske zavarovalne družbe v Parizu. Začasna pisarna: Ljubljana, Sv. Petra cesta 38. 1836

Pridnega, močnega fanta,

ki ima veselje do trgovine, iščem za takoj. Britovšek, Slovenjgradec. 1821

Kompanjona 1823

išče novo podjetje (tovarna) vsakovrstnih vozov. Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod št. 300.000.

Kupim

Suhe gobe

lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke plača najbolje Siro-Rant, Kranj, telef. int. št. 9 in nudi po najnižjih cenah eladkor, riž, olje, kavo. itd. 1802

Proti gotovini

kupim večje partije hrastov za prage 20 cm premera navzgor in 2-30 do 2-40 m ali dvojne dolžine franko vagon.

Ponudbe najnujnejše upravi

»Jutra« pod »E. W.« 1809

Prodaj

Lovska puška, 1815

drovecva, se ugodno proda. Kje, povč uprava »Kmetijskega lista«, Kongresni trg 9.

Par arabskih konj

(Braune-Jucker) dirkačev, en konj za težko in hitro vožnjo, tritonski tovorni avto Froe-Busing s privozom se proda. Vprašati: M. Herga, Sv. Lenart, pošta Velika Nedelja. 1825/10

Nepremičnine

Res ugodno!

Velika vogalna, enonadstropna, lanske poletje prenovljena hiša, tik mariborskega koroskega kolodvora, z 30 sobami, krasnim, preko 1800 m² vrtom (ob ulici za stavišče), primerna za trgovino, obrt ali industrijo, se vsled drugostranske vporabe kapitala za K 650.000.— proda. Ponudbe pod »Ceno«, poštni predal 5, Celje. 1796

Dobro idoča gostilna

z inventarjem in devetimi sobami za tuje v Slov. Bistrici ob kolodvoru. Cena 1.100.000 K.

Lepa vila s približno tremi

orali travnika, sadnim in zelenjadnim vrtom. Cena 750.000 K.

Lep vinograd, 1 1/2 orala,

z lepim gospodarskim in stanovanjskim poslopjem v krasni krajini legi. Cena 650.000 K.

Skupna cena vseh treh objektov je 2.350.000 K. Vse prvostopenjske Besni kupci naj se pisмено obrnejo ali osebno oglaš pri Stameor, Maribor, Šolska ulica 8. Osebné informacije dnevno od 1/2 do 11. ure. 1773

Lepa vila na Bledu

z razkošnim parkom in občutnim gozdom ter jezerskimi praviciami napradaj. Informacije daje dr. Mirko Triller, odvetnik v Radovljici. 1794

Dopisovanje

Penzionist 1828

in posestnik, 36 let star, zeli znanja in simpatično gospodnično od 18 do 22 let za večerna spremitva. Ženitev ni izključena. Cenjene ponudbe pod »36 Penzionist« s sliko na upravo »Jutra«. Tajnost zjamčena.

Razno

Iščem za takoj

ali s 1. julijem tihoga družabnika za večji industrijski trg na Spodnjem Štajerskem. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Podružnica«. 1801

Važno za poljedelce!
Najboljši mavec (gips-sadra) zopet v zalogi!
Izborna umetno gnojilo za deteljnice, trošenje travnikov, zeljnikov, važno za ajdo itd.
Izborno sredstvo za konzerviranje gnoja in razkuševanje hlevov.
Cena za 100 kg 100 Din franko postaja Kranj.
FRANC DOLENC, KRANJ.

Razglas.
Trika občina Marenberg namerava oddati v najem ali pa prodati svojo elektrarno ob potoku v Vuhredu s 100 konjskih sil vodnemohi.
Veliko poslopje, v katerem se elektrarna nahaja, je zelo prikladen za kako tovarno.
Ponudbe sprejema občinsko predstojništvo v Marenbergu do 30. junija t. l.
1817

Claude Farrère
Gusarji (morski razbojnik)
znameniti »Jutrov« roman je izšel v ponatisu in se naroča pri upravnistvu »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica 54.
Broširan volja s poštnino vred 17 Din.
Istotam se naročata tudi romana
Frank Heller, Prigode gospoda Collina,
broš. s poštnino vred Din 6/75
Frank Heller, Blagajna velikega vojvode,
s poštnino Din 12/75.